

Hol „nyomják” az árakat — felfelé?

Az ecsetgyár és a kereskedelem

Az ország egyetlen, komolyabb kapacitású ecsetkészítő vállalata a Szegedi Ecset- és Seprűgyár. Konkurenciát a kisipari szövetkezetek és a magánkisipar jelentenek számára, s ez egyáltalán nem lebecsülendő. Minden elképzelhető méretben gyártanak ecsetet, a vékonyka iskolai ecsettől, a nagyméretű háztartásokban és az iparban használatos korongecsetekig.

A konkurencia legfeljebb akkor szól bele „kártyákba”, ha gyártmányaikon nem tüntetik fel márkajelzésüket. A legutóbbi időben erre is volt példa elegendő. Jelzés nélkül, sima nyéllel kérte a kereskedelem az ecseteket, de gyakran reklamálat sejtés árú a gyárnál, olyanokat is, melyeket nem Szegeden készítettek. Ezért jó a márkajel, mert nem lehet vita az eredetéről. Most újból feltűntetik a szegedi gyár emblémáját, csak éppen az eladási ár hiányzik az ecsetek nyeléről. S ebből bizonyos nézeteltérések is adódhatnak.

Szabad árkategória

A szegedi gyár termékei a szabad árkategóriába tartoznak. Ez annyit jelent, hogy a piaci befolyásoknak megfelelően alakítják ki termékeik árát, figyelembe véve az alapanyag árakat, a keresletet és a kínálatot.

Az alapanyagárak valóban változtak január elsejével. Drágább az importból származó sörte és szőr. Panaszokdtak is vásárlók, hogy drágult az ecset, de a minősége nem javult. Ilyen jelzések érkeztek a Belkereskedelmi Minisztériumba. A minisztériumból levelet írtak a szegedi gyár vezetőjének, amelyben említést tesznek az árral kapcsolatos spekulációról. „Helyesnek tartanánk — írják —, ha a vállalat vitába szállna ezekkel az állításokkal... A fogyasztók helyes tájékoztatása érdekében is...”

A minisztériumnak igaza van, halljuk a nyílt beszédet, a fogyasztók helyes tájékoztatása érdekében. Bár nem kenyérről, vagy zsírról van szó, de attól függetlenül, az ecset is eléggé keresett — különösen a tanuló körében — cikkfeleség.

Emelkedés, csökkenés

— Január elsejével kialakítottuk az új árakat — mondja Végvári Istvánné

igazgató —, de később látjuk, hogy nem lesz jó, és változtatásokra határoztuk el magunkat a tényleges importárakat figyelembevéve. A nagykereskedelem arra kérte minket, hogy az első negyedévben ne változtassunk, csak a másodikban. Ennek megfelelően április elsején új árakat dolgoztunk ki. Voltak pluszok és mínuszok, de per saldo nem történt emelkedés.

Ez érdekes, s a per saldo lehet csúszás is, mert attól függ, milyen ecsetfélések ára csökkent, s milyeneké emelkedett. Vagy valami más is történt?

— Igen — válaszolt a főmérnök —, a kereskedelem csak a pluszokat jelezte a Belkereskedelmi Minisztériumnak, a mínuszokat nem. Így aztán éves szinten körülbelül 8 millió forintos áremelkedés jelentkezett. Mi aztán bizonyítottunk a minisztériumnak, ahol belátták az egyoldalúságot.

De menjünk tovább? Hol jelentkeznek a pluszok és hol a mínuszok?

— Egy ecsetcsorozat kilenc különféle méretű darabból áll. Ha egyet táblalomra kiemelünk, nem kapunk hiteles képet. A régebbi ár a kisebbeknél magas volt, a nagyobbaknál alacsony. Ezen változtattunk — bizonyítja írással is a főmérnök. — A kisméretű ecseteknél, amely a tanulókat és a lakosságot érinti legjobban, csökkentettük az árakat. A nagyobb méretűeknél, amelyeket elsősorban az ipar és a közületek használnak, emeltük az árát.

A vevő nem árthatóság

Ezekután jogos a kérdés, hogy hol a hiba, hol sikkad el az árcsökkenés révén várható megtakarítás. Miért nem érzi a fogyasztó az ipar által végrehajtott árreviziót? A gyár vezetői azt mondják, hogy a kereskedelem nem érvényesítette az árcsökkenést a vásárlóknál.

Példákat sorolnak fel százféle cikkükkel kapcsolatban. Néhányat feljegyeztünk: a másféle méretű lapos lakkecset (861—1,5 a cikkszám) régebbi ára 12 forint volt, most 8,60, a szobafestésnél használatos korongecset (816-os cikkszám) 191,50 forintról 134,80 forintra mérséklődött.

Régebben, való igaz, felfűtötték a fogyasztói árát az ecset nyelén, most ezt

nem kéri a kereskedelem. A vásárló nem árthatóság, hogy egy-egy árucikknél vizsgálja az ipar által meghatározott árakat. Az is igaz, hogy ezeknél az árfűléseknél a szabadárak dominálnak. Mondhatnám azt is, annyit kérnek érte, amennyit akarnak. De csak mondhatnám, mert meglehet, hogy nem kenyérről van szó, de nem is briliáns-karkötőről. A tisztaság használnál nem szabad többet felszámítani, s ha az ipar enged az árárból, engedjen a kereskedelem is. Így lenne helyes. Egyébként ha árjelölés nélkül gyártják az ecseteket, akkor valóban nem tudjuk meg, hogy hol is „nyomják” az árakat, s merrefelé nyomják?

Gazdag István

MTI — Külföldi Képszolgálat

Iránban — amint lapunkban erről részletesen beszámoltunk — súlyos földrengés pusztított. Az elemi csapás által sújtott területeken változatlanul tovább tart a helyreállítási munka, a mentés. Képünkön: Kakhak helység romjai között.

Válaszolnak az illetékesek

A Szeged minősége

A Savaria hosszúságú, újabban filter nélkül gyártott Szeged cigarettával kapcsolatban olvasóink közül többen is panaszlevelet küldtek szerkesztőségünknek. Lapunkban korábban a panaszokat közzétettük, s külön is írtunk cikket a kemény töltésű cigarettá nehez elszívhatóságáról. A Szegedi Élelmiszerkereskedelmi Vállalat a kifogásolt cigarettából mintát küldött Budapestre a KERMI-hez, s a vizsgálat eredményét most megkaptuk. Dr. Sárkány Sándorné főmérnök válaszolt a Szegedi Élelmiszerkereskedelmi Vállalatnak: „A vizsgálati eredmények alapján megállapítottuk, hogy a Szeged alkalmi cigarettá-minta külső jellemzői és érzékszervi (szívási) tulajdonságai megfelelőek. A nagyméretű kocsánytartalom kivételével kielégíti a D—05—1960. számú szivarkák szakmai szabvány C2 típusra megállapított követelményeket. A cigarettával kapcsolatban vállalatukhoz érkezett minőségi kifogás nem jogos. A mintával megegyező árukészlet rendelteszerű felhasználásra alkalmas. A mintát a vizsgálatokon felhasználtuk.”

A Szeged cigarettá minőségével kapcsolatban a Magyar Dohányipartól Vidéki Imre kereskedelmi igazgató küldött levelet a Szegedi Élelmiszerkereskedelmi Vállalatnak. Ezt írja: „Minőségellenőrző szerveink vizsgálati adatai szerint a Szeged cigarettá minden te-

Megyei tanácselnökök értekezlete

Dr. Dallos Ferencnek, a Minisztertanács tanácsszervek osztálya vezetőjének elnökletével pénteken a Parlamentben értekezletre ültek össze a fővárosi, a megyei és a megyei jogú városi tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökei.

Első napirendként Fehér Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese időserű kormányzati intézkedésekről tájékoztatta a megjelenteket. Ezután Szabó István, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöke tartott referátumot a termelőszövetkezetek területi szövetségeinek feladatairól és a tanácsi szervekhez fűződő kapcsolataikról. (MTI)

A gyógyszer

Hazánkban a társadalombiztosítás általános kiterjesztésével egyidejűleg a gyógyszerellátás is követte azt a szocialista felfogást, hogy a beteg ember, gyógyulási érdekében, minimális anyagi megterheléssel jusson a szükséges gyógyszerekhez. Ez magyarul annyit jelent, hogy nálunk a gyógyszerek majdcsak ingyen kerülnek a forgalomba, hiszen a reális ár 10—15 százalékát köteles megfizetni a beteg. Még akkor is, ha ezek a gyógyszerek antibiotikumok, vagy egyéb különlegességek esetében száz és ezer forintot tesznek ki. De sokkal fontosabb az, hogy a különböző megbetegedések rendbehhozásához támogatóként olyan gyógyszerek kerüljenek forgalomba, közhasználatba, amelyeknek értéke 20—30—40 forint körül váltakozik. S ennélfogva a beteg voltaképpen fillérekért irathatja fel magának ezeket az orvosságokat.

Kár, hogy a mi egészségügyi apparátusunk a vényírásokban nem eléggé következetes és ennélfogva sokszor a beteg mondja meg, hogy milyen gyógyszerre lenne szüksége. S a közlés alapján az orvos teljesíti a laikus beteg kérését, felírja az Aspyrint, Vegacillint, A- vagy B-vitaminokat, anélkül, hogy különösebb vizsgálatokat végezne a felírt gyógyszerek szükségességét vagy hatásosságát illetően.

Ebben mindjárt jelentkeznek egész körzeti orvosi rendszerek egyfajta gyengesége. Voltaképpen eszerint azt gondolják a betegek, hogy a körzeti orvos „forgalmi rendőr” szerepét tölti be. Nincs is más dolga, mint megkopogtatni a beteget, diagnosztizálni az elmondások alapján és ha úgy látja, gyógyszerelni kell, vagy beutalni szakorvosi rendelőre. Ez az egyik legnagyobb gyengesége egész egészségügyi ellátásunknak. A „forgalmi rendőr” szerepét sohasem töltötte be egy-egy körzeti orvos — s ma sem ez a feladata. Eppen olyan diagnosztikai munkát kell végeznie, mint a legképzettebb belgyógyászoknak. Kérdés, hogy alkalmas-e erre valamennyi körzeti orvosunk? Látatlanból azt mondhatjuk: nem. Azt viszont, hogy a nagyarányú átutalást szakrendelésekhez megoldásnak lehetne tekinteni, enyhén szólva is túlzás. Pedig a felfogás sajnos éppen az, hogy amit a körzeti orvos nem tud elbírálni, azt majd a szakrendelés nézi meg és amit a szakrendelés nem tud megállapítani, majd a klinikák és kórházak döntenek el. Ez akarva-akaratlanul az egész egészségügyi ellátásban sajnálatos fáziseltolódást eredményezett. Másiként szólva a klinikákra és kórházai osztályokra olyan feladatokat ró, amelyeknek rendezése a szakrendelési főorvosokat illeti és még tovább: a körzeti orvosokat. De miután ez a rendszer több éve így működik, összefüggésben az általános társadalombiztosítással, az a vakhiedelem támad, hogy nem is lehet másként dolgozni, csak így. Ezáltal viszont a klinikák és a kórházak osztályain olyan mértékű a túlszűfoltóság, hogy semmivel sem lehet indokolni. Szerepet játszik ebben az is, hogy az életkor megnyúlásával az idős betegek otthoni kezelésére és rendben tartására nincsen lehetőség és különböző akut betegségek végleges alakulásának idejét klinikai és kórházi osztályok vállalják. Sokkal célszerűbb lenne olyan „fektetőket” alkalmazni, amelyek ezt a szerepet átvállalnák és ezáltal a tényleges tudományos és gyógyító munkára sokkal több idő jutna.

Láthatólag messzire jutottunk a gyógyszerek felírásának mozzanatától. A kérdések azonban messzesemenő összefüggést tartalmaznak. Ugyanis a gyógyszerek felírása és a diagnosztizálás problémaköre azonos töröl fakad. Sokkal nagyobb szaktudást, puvóart kell biztosítani a körzeti orvosnak, a szakrendelésnek, mint amilyen jelenleg megilleti. Igaz, hogy nem a hatáskörön kell kezdeni, hanem az adottságokon, felszerelésbeli lehetőségeken, de a kettő összefügg. Jogos panaszai vannak klinikáinknak, belgyógyászati és sebészeti, stb. szakrendeléseinknek, hogy az általános betegellátásban öröklődik fel idejük abszolút zóme, a tényleges gyógyító, kutató tevékenység helyett.

Szó sincs arról, hogy egy cikkel rendbe akarnánk hozni az egyébként — társadalmi fejlődésünkkel eredő és vele összefüggő — egészséges életjelenségek fonákját, de ezekről a kérdésekről most már érdemes beszélgetni a megoldás célkitűzéseit valló igényekkel. Ezt nem lehet áthárítani senki másra. Az egészségügyi apparátus, a szakszervezetek és az orvosok gondja ez. Nekik kell segíteni az egészségügyi kormányzatot abban, hogy néhány éven belül kedvezőbb helyzet alakuljon ki. Annyi mindenesetre már most bizonyos, hogy gyógyszer nem lehet felírni laikus igények alapján, még akkor sem, ha a körzeti orvosnak olyan nagy a betegforgalma, hogy egy-egy páciensre nem jut még egyetlen perc sem. Erdemes komolyan vizsgálódni és végleges elhatározásokra jutni ezekben a kérdésekben, központi döntések és inspirációk nélkül is, az egészségügygel foglalkozó apparátusoknak és államigazgatási szerveinknek.

L. D.

Népfront-dokumentumok közreadása

Három füzetben, összesen 36 000 példányban nyomtatásban is közreadták a Hazafias Népfőnt IV. kongresszusának a szocialista nemzeti egység politikájának főbb kérdéseivel foglalkozó dokumentumait. A múlt év végétől csaknem száz neves közéleti személyiség — politikus, tudós, író — részvételével értékelték, elemezték a társadalmi struktúra és a szocialista hazafiság összefüggéseit, az új gazdasági rendszer néhány társadalmi, politikai hatását, valamint az ifjúság és társadalmunk kapcsolatát.

Kétszer több vetőmag

A csapadékszegény nyáreleji időjárás miatt idén a tervezettnél kevesebb szalaktakarmány termelt. A mezőgazdasági üzemek nagy erőfeszítéseket tesznek a hiány megszüntetésére. Az Országos Vetőmagtermelő és Értékesítő Vállalat az őszi takarmánykeverékekből minden eddiginél nagyobb mennyiségű vetőmagot bocsátott a gazdaságok rendelkezésére. Szeptember elejéig a tavalyi mennyiség több mint kétszeresét szállították ki a termelőknek és a vetőmag jelentős része már a földbe is került. A vállalat tájékoztatása szerint a továbbiakban is minden igényt ki tudnak elégíteni.

Arany- és gyémánt-diplomások Új URH-adó

Meleg hangulatú ünnepség volt tegnap délután a pedagógus szakszervezet szegedi bizottságának Április 4. uti klubtermében, ahol az ötven, illetve hatvan évvel ezelőtt tanítói képesítést szerzett 15 pedagógus vette át arany- és gyémántdiplomáit. A Tömörkény gimnázium kórusa dr. Mihálka György vezetésével Liszt és Mendelssohn műveket énekelt. Gulácsi Zoltán, a pedagógus szakszervezet városi bizottságának elnöke ünnepi beszédben köszöntötte az idős pedagógusokat, Kovács József, az m. j. városi tanács vb. művelődésügyi osztályának vezetője pedig kiosztotta a 8 gyé-

mánt-, illetve 7 aranydiplomát. Gyémántdiplomát: Ördög Imre, Majorossy Gusztáv, Kmetty Gyula, Kiss Gyuláné, Kemenes Mátyásné, Girth Gyözőné, Kakusi Sándorné, Bánhidi József; aranydiplomát: Bálint Gyula, Alacs Margit, Kiss János, Völgyesy Józsefné, Zentay Ferencné, Wánkay László és Plosfalvy István tanítók kaptak. A kitüntetett pedagógusok nevében Völgyesy Józsefné mondott köszönetet.

Az Elektromechanikai Vállalat a Magyar Posta részére új, háromkilowattos URH-FM műsorszóró adóberendezést készített. A nagyobb teljesítményű műsorszóró segítségével a jövőben jobb minőségben vehetik majd a rádióújságokat az URH programjait. A sztereoműsor sugárzására is alkalmas szerkezet automatikusan üzemeltethető.